

Vannak olyan titkok, amelyeket nem szabadna
a sírba vinnünk...

KARIN SLAUGHTER

No 1. bestseller szerző

A jelentéktelen szív

KARIN
SLAUGHTER

A
jelentéktelen
szív

Ulpus-ház Könyvkiadó, 2012

June Connor tudta, hogy elérkezett a halála napja.

Olyan volt ez a gondolat, akár egy elsős gimnazista szenvedélyes kinyilatkoztatása a fogalmazási feladatban – az ilyesmi láttán June mindig felnőgött, és gyenge jeggyel díjazta a teljesítményt –, de attól még igaz. A mai napon eltávozik az élők sorából.

Az orvosoknak, bár korábban oly sokszor és oly sok dologban tévedtek, végül ebben igazuk lett: tudni fogja, ha itt az idő. Ezen a reggelen, amikor June felébredt, tudatában volt a fájdalomnak, romló teste szagának, az éjszaka folyamán az ágyat átítató veríték megkülönböző váladékok bűzének, és tudatában volt annak is, hogy eljött a távozás ideje. Megkérdőjelezhetetlen igazság volt. A nap felkel. A Föld forog. Ő ma meghal.

Először megrémítette a felfedezés, aztán feküdt az ágyban, és azon mélézött, mivel jár mindez. Nincs többé fájdalom. Nincs többé betegség. Nincs többé fejfájás, nincsenek rohamok, nincs kimerültség, zavar, düh.

Nincs többé Richard.

Nincs több büntudat.

A halál mostanáig elvont gondolat, közelgő végzet volt csupán. Minden egyes nap közelebb hozta, de soha nem volt elég közel. Mindig ott várt a sarkon túl. Mindig a jövő héten. Mindig ott volt valahol a jövőben. Most pedig itt van; a taxi a felhajtó alján vár. Ketyeg az óra. Arra vár, hogy elsuhanjon vele.

Megrándult a lába, mintha sétálna. Úrrá lett rajta a nyugtalanság, hevesen elöntötte a távozás várakozása. Üzletasszony volt, aki repülőjeggyel a kezében a reptéri kapu előtt áll, és várja, hogy végre felszállhasson a gépre. Becsomagolt. Feladta a bőröndjét. Nem éppen erre az utazásra vágyott, de essünk túl rajta. Mondják be végre a járatomat! Engedjenek fel a gépre! Végre hátradőlök a helyemen, behunyom a szemem, várom, hogy a kapitány elstartoljon, a repülő a levegőbe emelkedjen, és a kék eget átszelő kondenzcsík lesz a távozásom egyetlen nyoma.

Mikor is történt, hogy az első orvos, az első vizsgálat megjósolta ezt a napot? Úgy számolta, öt és fél hónapja lehetett. Nem valami hosszú

idő, de elviselni talán még túl sok is. Pedagógus volt, középiskolai igazgatóként majd ezer gyerekért felelt. Fontos munkát végzett. Nem óhajtott hosszan haldokolni, és ideje sem volt rá.

Még emlékezett, milyen volt aznap visszatérni a munkahelyére, és átfutni a naptár lapjait – ugyanúgy ellenőrizte a következő hónapot és a tanári órarendet, amit rajta kívül senki sem értett, mint máskor. Lassan eltelik az iskolaév. Eljön az osztályzások ideje. Aláírják a szerződéseket. Kitakarítják az osztályokat. Az iskolát idén kifestik. Befejeződik az étkező újracsempézése. Új székek kerülnek a zeneszobába. Új zárat szerelnek a szekrényekre.

– Rendben – mondta egyedül az irodában, és a naptárban bejelölt napokra meredt. – Jól van.

Talán sikerül. Talán maradt még négy hónapja, és mindent elvégezhet.

June tehát nem utazik Európába az álmnyaralásra. Nem fog már ejtőernyőzni és hegyet mászni. Mintha számítana bármit is, folytatta a munkát, amelyet egyre jobban megvetett. Felfüggesztett diákokat. Megfeddett tanárokat. Kirúgta a trehány tornatanárt, akiről már három éve vezetett aktát.

A haja csomókban hullott az íróasztalára. Kilazultak a fogai. Vértett az orra. Egy nap ok nélkül eltört a karja. Máskor egy csésze kávé tartott a kezében, és a nyitott orrú szandál előtt a szőnyegen gyülekező tócsa forrósága jelezte, hogy valami baj van.

– Megégettem a lábam – mondta, és elcsodálkozott, mennyire leesik az előtérben ülő titkárnők álla.

Mi készíti rá, hogy folytassa? Mitől képes rá, hogy még további négy hónapon át mindennap harisnyát húzzon, nadrágkosztümöt öltson, az iskolába hajtson, beálljon a parkolóba, elvégezze gyűlölt munkáját, amikor a világon senki nem kérdőjelezhetné meg korai nyugdíjazását?

Talán az akaratereje. A puszta elszántság, hogy lezárja az utolsó évet, és megkapja a teljes nyugdíját, a jutalmat, ami jár neki, amiért harminc évet töltött el a jelenlétét alig elviselő rendszerben.

És a büszkesége. Ennyi idő után tárt karokkal fogadta a lehetőséget,

hogy végre megmutathatja a szenvedését a világnak. Azt akarta, hogy minden egyes nap lássák az arcát, végignézzék lassú hanyatlását, figyeljék a settenkedő halál finom jelzéseit. Az egyre fogyatkozó húsát. Az utolsó kísérletét arra, hogy megmutassa, nem csak ők kénytelenek elviselni a veszteségeket. A keresztre feszített Jézus sem távozott ennyire elszántan.

Nem volt jó barátja, akinek elmondhatná. Nem maradt családtagja, akivel megoszthatná a félelmeit. June iskolai körlevélben tette meg a bejelentését. Biztos kézzel állt rá a sárga papírlapon sikló tollat ábrázoló ikonra az egerrel. Elkészült. Elküldte mindenkinek. Nem búcsúzkodott. Nem könnyezett. Nincs kibúvó. Ötvennyolc éves, de a halálos ítélet nem jelent engedélyt arra, hogy elveszítse a méltóságát.

– Tudniuk kell, hogy tüdőrákom van, és nem operálható.

Az első, amit az emberek kérdeztek, hogy dohányzik-e. June-ra hagyták a következtetést, hogy olyan betegsége van, amely egyúttal minősíti is, és amelyet az emberek előítéletei szerint saját maga idézett elő. Amikor pedig June megmondta nekik, hogy nem dohányzik, soha egyetlen cigarettát sem szívott el, és még csak nem is gondolt rá, üveges szemmel néztek rá. Hitetlenkedve. Sajnálkozva. Hát persze hogy ő idézte a saját fejére. Nyilván hazudik. Csaló. Csökönys. Ostoba.

A nap végére már olyan hátborzongatóan kiszámíthatóvá váltak a reakciók, hogy June kacagásban tört ki, olyan erősen és olyan sokáig rázta a nevetés, hogy végül vért köhögött a blúzára. A szemekben a sajnálat átadta helyét a döbbenetnek, és ő visszatért a sötét napokhoz, amikor az a gondolat volt az egyetlen vigasza, hogy a nap továbbra is felkel és lenyugszik, az évek telnek, végül majd meghal, és a szegényt magával viszi a sírba.

Milyen vicces, gondolta most June. Az ember egészen mást vár, mint ami történik.

A tüdőrák gyors áttétekkel járt. Először a mája adott vészjeleket sárgás sápadtság formájában, aztán a csontjai váltak törékennyé, akár a cérnametélt, mielőtt forró vízbe teszik. És most az agya, az utolsó, amit még igazán a sajátjának tekinthetett. Mindene elrákosodott. Mindenét elborították a tumorok. A sejtek gyorsan osztódtak, az enyhítő

besugárzás és a kemoterápia nem tudott velük lépést tartani.

– Az áttét nagyon súlyos – mondta a hihetetlenül fiatal orvos, akinek pattanás díszelgett az állán.

– Áttétek – javította ki June, és arra gondolt, még a halál luxusát sem élvezheti úgy, hogy ki ne kellene javítania valakit egy olyan kérdésben, amit az illetőnek kellene jobban tudnia.

– Öt hónap – Az orvos ráfirkált valamit a kórlapra, mielőtt becsukta.
– Ha szerencséje van, hat.

Jaj, milyen szerencsés June ezzel a plus idővel.

A tumorok látszólag nem gyakoroltak hatást az agyműködésére. Legalábbis egyelőre, és ezért úgy tűnt, soha nem is fognak. Ezen a reggelen elképzelte, hogy limabab alakúak, és az apró, kerek alapjuk kirakósszerűen illeszkedik a kanyargós, szürke anyaghoz. Beszéde gyakran elmosódott, de az agydaganat következtében gyakran nem is hallotta a saját hangját. A memóriája megkérdőjelezhető volt, bár talán mégsem. Lehet, hogy paranoiás. Bármelyik lehet a számtalan elfogyasztott gyógyszer mellékhatása.

Elvesztette a rövid távú memóriáját. megbénult. Kiszáradt a szája. Szívárogtak a belei.

Légzése a fulladás határán volt, a felszínes zihálás halálos hörgésként tört fel a tüdejéből. Már nem tudott segítség nélkül felülni. Bőre hideg volt, akár a hűtő zöldséges rekeszének állandó hőmérséklete, és – a hasonlatnál maradva – valaha bársonyos, sima állaga mostanra szottyadtá vált.

A diagnózis utáni napokban rengeteg kérdés merült fel benne a közelgő halálról, de senkit sem talált, aki válaszolt volna. Az orvos irodája tele volt prospektusokkal, amelyek a pozitív hozzáállásról, a megfelelő étrendről szóltak, és arról, hogyan találjunk vissza Jézushoz, de June nem látott semmit, ami őszintén beszélt volna a halál folyamatáról. A neten biztosan vannak ilyen információk, de ha June vég nélküli, önsajnálásban fürdő, köldöknézegetős bekezdéseket szeretett volna olvasni, egyszerűen lemegey a könyvtárszobába, és elkezdi osztályozni a fogalmazásokat. Egyébként sem tudta túltenni

magát azon a régi elképzelésen, hogy az internet értelmi fogyatékosná redukálja az emberi lényeket.

Évekkel ezelőtt, amikor kivették az epehólyagját, megbeszélte a többi beteggel, hogy mire számíthat. Mennyi ideig tartott a felépülés? Megéri? Megoldódtak a problémáik?

Ezúttal nem volt kivel beszélgetnie. Az ember nem kérdezhet meg senkit arról, hogy milyen érzés meghalni.

– Mindenkinél más – mondta egy ápolónő, és June, aki még mindig teli volt élettel, igazságtalannak érezte a helyzetét, majd így szólt:

– Süket duma.

Süket duma. Egy kívülálló süketelése.

Öt évvel ezelőtt az otthoni légkondicionáló kilehelte a lelkét, és a szerelő, June egyik régi tanítványa, akit túlságosan elbűvöltek munkája apró részletei, elmagyarázta, hol történt a végzetes hiba. A kondenzációtól rozsdás lett a spirálcső. A freon szivárogni kezdett, és a rendszerből eltűnt a hűtőfolyadék. A külső egységhez vezető tömlő megfagyott. A házban a hőmérséklet egyre emelkedett ahelyett, hogy csökkent volna, és szegény termosztát nem értette, miért nem hűt. Közben a szellőztetés zümmögve folytatódott, míg a motor le nem égett.

Ok és okozat.

June könnyedén talált egy félig írástudatlan szerelőt, aki elmagyarázta neki a folyamatot, amelynek során légkondicionálója a nyár legforróbb napján kimúlt, viszont nem volt orvosi szakértő, aki felfedhette volna előtte a halál apró részleteit.

Végül az egyik utolsó napon, amikor még segítség nélkül képes volt elhagyni a házat, egy lerobbant könyvesbolt poros hátsó polcán talált egy könyvet. Majdnem elkerülte a figyelmét, először azt hitte, valami reformos szennyirodalom egy pizsamába öltözött okkultista tollából. A fehér borítón vastag körben háromszög körvonala rajzolódott ki. A cím idióta szójátéka nélkül – *Hogyan haljunk meg?* – jobban érezte volna magát, de az oldalak több vigaszt nyújtottak, mint amit bármely emberi halandó kínálhatott.

„A következő szöveg útmutatóul szolgál a halál fizikai

bekövetkeztéhez – írta dr. Ezekiel Bonner. – Minden emberi lény más, de a test halála mindig ugyanolyan.”

– Hát – motyogott magában June. – Íme, a végső igazság.

Egyikünk sem különleges. Senki sem egyedi. Azt hisszük, egyedülállók vagyunk, de a végén nem vagyunk semmik.

June hazavitte a könyvet, teát főzött, és tollal a kezében olvasott, közben a margóra írta a megjegyzéseit. Időnként hangosan felnevetett, mert dr. Bonner leírása a test fizikai enyészeteről nagyon is hasonlított a kimúló légkondicionálóra. Oxigén és véráram hiányában a szív kiég. Az agy adja fel legutoljára, ami egészen addig tetszett June-nak, míg el nem jutott a tudatáig, hogy létezik egy időszak, amikor a test már halott, de az agy még működik. A tudatánál lesz, felfogja, mi történik körülötte, de képtelen lesz bármit tenni vagy mondani.

Ettől olyan rémálmai voltak, mint még soha. Végül kiderült, mi a hátulütője, ha az ember nem hisz a túlvilágban.

Meddig tart ez a tiszta tudatállapot? Pillanatokig? Másodpercekig? Percekig? Milyen érzés lesz az élet és halál között lebegni? Vajon egy kifeszített húzalon kell kitért karral végigegyensúlyoznia, miközben könnyedén lépdel a vékony kötélén? Vagy belezuhan az űrbe?

June soha nem adta át magát az önsajnálatnak, legalábbis hosszabb időre nem. Inkább az előtte álló napra tekintett. Imádott listákat gyártani, és a megoldás tudatával ellenőrizte a részleteket. Richard hamarosan jön. Már hallotta, ahogy odalent főzi a kávé. Papucs mindjárt csoszsan a lépcsőn. Megnyikordul a parketta az előszobában. Felnyögnek a zsanérok, amikor kitérja az ajtót. Bedugja a fejét az ajtón, a vastag szemüveglencse felnagyítja a szemében a kíváncsiságot.

June mindig ébren volt. A kora reggeli órákban alábbhagyott a morfium hatása. A fájdalom ezernyi tűként szurkálta a bőrét, majd az idő múlásával egyre mélyebbre hatolt, egészen a csontokig. Feküdt az ágyban, várta Richardot és az injekciót. Rábámult az ajtóból, habozása harmadik személyként jelent meg a szobában. Richard nem nézett az arcára, a mellkasát nézte, az emelkedés és süllyedés rándulásaira várt.

June-nak valahogy sikerül levegőt préselnie összeszűkült tüdejébe.

Richard kifújja a levegőt, amikor June levegőt vesz. Belép a szobába, és jó reggelt kíván. Először az injekció következik, June alig érzékeli a tű szúrását, miközben a morfium a véráramba kerül. Richard kicseréli a katétert. Benedvesít egy törülközőt a fürdőszobai mosdóban, és letörli a nyálat a szája sarkából, miközben June arra vár, hogy a kábítószer tompítsa az éles, emésztő fájdalmat. Richard nem vesz tudomást a szagokról, a halál bűzéről. Monoton, bűgő hangon közli aznapi terveit: megjavítja az esővízcsatornát, lesöpri a kocsifelhajtót, lefesti az ebédlő berendezését. Ezután June-ra fordítja a figyelmét:

– Éhes vagy? Szeretnél egy kicsit kimenni? Szeretnél tévét nézni? Felolvassam az újságot?

Szokásához híven ma is elvégzi ugyanezt, felteszi ugyanazokat a kérdéseket, June pedig egyenként ellenőrzi a lista minden tételét az agyában, a fejét rázza az ételre és a kirándulásra. Azt kéri, hogy Richard olvasson fel az újságból, ki tudja, miért, azt akarja, hogy ott legyen, miután oly sokáig vágyott rá, hogy távol legyen tőle.

Richard zajosan szétnyitotta az újságot, megköszörülte a torkát, és olvasni kezdett.

– A délután folyamán várhatóan zord időjárás éri el az országot.

Hangja halk morajként hatott, és June-t büntudat emésztette amiatt, amit ez a nap tartogat. Ez a titok a házasságuk első napjaira emlékeztette. Gyerekek voltak szeretet nélküli szövetségben, és szülők, akik gyűlölték egymást, mégis csak abban a nyomorúságos világban voltak képesek életben maradni, amelyet saját maguk teremtettek. Ifjúi hévtől hájva June és Richard megígérte egymásnak, hogy soha nem lesznek olyanok, mint a szüleik. Mindig őszinték lesznek. Mindegy, milyen nehéz, semmi nem marad közöttük kimondatlanul.

Hogyan bomlott fel végül ez a fogadalom? Vajon June hazudott először? A kábítás apránként, cseppenként erodálta a kapcsolatukat. Richard imádott ingével kezdődött, amit June utált, ezért azt állította, hogy tönkrement a mosásban. Vacsora a barátokkal, amiről „megfeledkezett”, pedig valójában esze ágában sem volt elmenni. Egyszer June véletlenül egy egész csirkét a földre ejtett, aztán zománcdedényben mégis felszolgált a vacsorára. Aznap este nézte a férjét

evés közben, az állá mozgott, akár a gép, és June-t elégedettséggel töltötte el, amit tett.

Vajon Richard is megtette vele ugyanezt? Előfordult, hogy a vacsoraasztal mellett nézett rá, és élvezte a büntudatát? Vajon volt éjszaka, amikor ebben az ágyban szeretkezett vele, a szemét behunyta a látszólagos elragadtatástól, és közben nem June-ra gondolt, hanem valaki másra?

– Az iskolai testület úgy döntött, hogy megújítja a Davis takarító vállalat szerződését az általános és a középiskola karbantartási munkálatainak elvégzésére – folytatta Richard.

Régebben June kacagott az egyszerű történeteken, amelyekről a Harris Tribune beszámolt a kisváros tizenkétezer lakosának. Mostanában viszont elfogadta a valódi világ híreit – a megújított karbantartási szerződésről! a belvárosi parkban felállított új padról! –, és hirtelen eszébe jutottak az ostoba történetek, amelyeket az emberek a halálközeli élményekről meséltek. Mindig szóba került egy alagút, a fény, amely felé elindultak, vagy amelynek hátat fordítottak. June most látta, hogy valóban létezik alagút – a beszűkült élet, így azok az egyszerű történetek, amelyek arról szólnak, hogy a héten mit szolgáltak fel ebédre az általános iskolában, elenyésző fontossággal bírtak.

– Mi az? – Richard várakozással bámult rá. – Mit mondtál?

June megrázta a fejét. Tényleg mondott valamit? Nem emlékezett, mikor folytatott utoljára valódi párbeszédet, eltekintve attól, hogy igent vagy nemet hörgött. June képes volt beszélni, de a szavak valahogy elakadtak a torkában. A kérdések, amelyeket meg kellett kérdeznie, ott ragadtak. Mindig azt hajtogatta, majd holnap. Holnap megkérdezem. A haldokló középiskolai igazgatók Scarlett O’Harája. De most már nincs több holnap. Ma kell megkérdeznie, különben úgy hal meg, hogy nem tudja meg.

– A Harris Motors beadta igényét egy oldalszárnyra, hogy kibővíthesse használtautó-bemutatótermét. Akik támogatják vagy ellenzik a kérvényt, azok...

Richard szorosan begombolta az ingét, a gallér a nyakához simult. Erre a modorosságra még a börtönben tett szert. A lebiggyesztett ajak, a

kemény tekintet – mindez jellemző volt rá, amióta csak beidéztek a kihallgatásra. June megdöbbenő bizonyossággal ismerte fel, hogy minden próbálkozásuk ellenére beleestek az egyetlen hibába, amelyet mindenáron igyekeztek elkerülni; beleragadtak egy szeretetlen házasság fagyos egységébe. Hazudtak egymásnak, hogy gyorsan elteljen a nap, és másnap, ébredéskor előttük álljon egy új nap, tele újabb lehetséges hazugságokkal és mulasztásokkal.

June-nak eszébe jutott, ahogy körülnézett a börtön látogatótermében, és amikor látta a többi börtönlakót a nyakig gombolt, merev galléros, kék ingben, arra gondolt: végre megtaláltad a módját, hogy beilleszkedj.

Mert Richard soha nem illeszkedett be igazán. Eleinte éppen ez volt az egyik, amit szeretett benne. A barátai ugratták, amiért nem vett részt a jellemzően férfias elfoglaltságokban. Falta a könyveket, nem állhatta a sportokat, és hajlamos volt ellenétes politikai nézeteket vallani, csak hogy eljártssa az ördög ügyvédjét. Nem épp ideális vendég a partikon, de June-nak ő volt a tökéletes férfi. A tökéletes partner. A tökéletes férj.

Mielőtt diagnosztizálták nála a rákot, a huszonegy év alatt soha, egyetlenegyszer sem látogatta meg Richardot a börtönben. Nem félt, hogy kihal belőle vele szemben érzett gyűlölete. Olyan mélyen gyökerezett a mellkasában, akár a benne terjedő rák. Leginkább a gyengeségtől való félelem rémítette meg, az, hogy talán könnyekre fakad a jelenlétében. Nem volt szüksége dr. Bonnerre, hogy tudja, a szeretet és a gyűlölet egy töről fakad. Nem volt szüksége rá, hogy elmondja, a közte és Richard Connor között létező kötelék egyszerre a legjobb és a legrosszabb dolog az életében.

Így hát June Connor életében a legszörnyűbb nap nem az volt, amikor végstádiumú tüdőrákot diagnosztizáltak nála, hanem az, amikor a börtönbe hajtott. Remegett a keze. Arcán könnyek csorogtak. Ott állt a látogatóterem ajtaja előtt, átadta magát a félelemnek, és minden szörnyűséget elképzelt, ami elgyengítheti Richard előtt.

Érezte az ajkát, amikor a férfi megcsókolta a nyakát. Érezte azokat az időket, amikor fáradtan és kimerülten ért haza az iskolából, Richard a kezébe fektette az állát, vagy a homlokára nyomta az ajkát, és ettől minden jobb lett. A szenvedélyes éjszakákat, amikor Richard mögötte

feküdt, és megőrijtette a kezével. A testének még a gondolata is akaratlan testi vágyat keltett benne húsz év házasság után is, azután is, hogy egyszerre szerette és gyűlölte. A férfi soha nem csukta be a szekrényajtót. Mindig máshová tette le a kulcsát, ezért minden reggel elkésett az iskolából, mert nem találta. Bőfögött, fingott, és időnként a járdára köpött. Minden este ledobta a zokniját az ágy mellé, és ott is hagyta, amíg June össze nem szedte. Fogalma sem volt, hogy kell összehajtogatni a mosott ruhát. Egyfajta háztartási vakságban szenvedett, ami megakadályozta, hogy észrevegye a port a bútorokon, hogy ki kell porszívózni a szőnyeget, hogy el kell mosogatni.

Elárulta June-t. Elárulta az egész életüket.

Ez az utolsó csepp a pohárban volt az egyetlen oka, hogy June át tudta lépni a látogatók ajtaját, rávette magát, hogy átessen a motozáson és a fémdetektoros vizsgálaton, a tolakodó pénztárca-ellenőrzésen. A börtön szaga arcul csapta, felfogta, hogy ötezer felnőtt férfi él, ürit és lélegzik ezen a nyomorult helyen egyetlen légtérben.

Ugyan mit aggódott rajta – összeráncolta az orrát, és a szája elé tartotta a kezét –, hogy tüdőrákot kapott?

Azután feltűnt Richard, egy csoszogó vénember, de ettől eltekintve ugyanolyan, mint volt. Válla előregörnyedt, soha nem volt büszke a magasságára. Szürke haj. Szürke bőr. Aznap reggel megvágta magát borotválkozás közben. Egy darabka papír zsebkendőt ragasztott oldalt a nyakára. Vastag, fekete keretes szemüvege arra a szemüvegre emlékeztette June-t, amelyet a sok évvel ezelőtti megismerkedésükkor viselt a könyvtárban. June két óráját is meglátogatta. Egy kisvárosból jött. Angolt akart tanítani. Azt akarta, hogy a gyerekek megszeressék a tanulást. Aznap este moziba akarta vinni June-t, és utána tovább beszélgettek. A kezét akarta fogni, és a közös jövőjükéről beszélt.

Az öregemberben a fémasztal túloldalán semmi nem volt ebből az izgatott lelkesedésből.

– Haldoklom – mondta a nő.

Richard csak bólintott, ajkát önelégülten lebiggyesztette, mintha azt mondaná, mindent tud, még mielőtt June megszólalhatna.

Az asszony méltatlankodott, de legbelül megértette, hogy Richard mindig is tudott róla mindent. Talán nem tudott a földre ejtett csirkéről vagy a gusztustalan ingról, amit boldogan dobott a szemébe, de a lelkébe látott. Tudta, a legnagyobb félelme, hogy egyedül kell meghalnia. A férfi tudta, mit kell mondania, hogy simán menjen a dolog. Mindenekelőtt tudta, miképp forgassa a szavakat, hogy az asszony elhiggye a hazugságait, bármennyire értéktelen a bizonyíték és logikátlan az érvelés.

– Jó ember vagyok – mondogatta. – Te is tudod, June. Mindenek ellenére jó ember vagyok.

Mintha számítana bármit is. Mintha lenne választása.

A titok, ami leginkább megrémítette, hogy a lelke mélyén valóban el akarta hinni, hogy Richard jó ember. El akarta hinni, hogy törődik vele, bár a szemében világosan tükröződő gyűlölet miatt gyakran kénytelen volt másfelé nézni. Egy második gimnazistán húsz lépés távolságból azonnal felismerte a hazugságot, de a saját férje, akivel megosztotta az ágyát, akinek gyereket szült, akivel együtt felépített egy egész életet, továbbra is talány maradt.

June elfordította a fejét, és kibámult az ablakon. A függönyökre ráfért volna a mosás. Lomhán mozogtak az ablak előtt, akár a morcos gyerekek. Az asszony keze még emlékezett a nehéz anyag tapintására, miközben a berakásokat varrta, és lelki szeme előtt megjelent a szövetáruház, ahol megvásárolta a damasztot. Grace úgy nyolc-kilenc éves lehetett. Visítózva ide-oda rohángált a finom szövetek között. June végül feladta, és gyorsan megvette az első anyagot, amely a kezébe került, pedig nem is tetszett neki különösebben, csak már kint akart lenni a boltból ezzel a bosszantó gyerekekkel.

Aztán következett a rettenetes felismerés, hogy a rettenetes kölyök a kocsiban is ott van, sőt hazamegy vele, és egész úton folytatja a visítózást. Miután kijöttek az üzletből, June csak ült a kemence forróságú kocsiban, és különböző történetek jutottak eszébe anyákról, akik véletlenül felügyelet nélkül a kocsiban felejtették a gyereküket. Felforrt az agyuk. Szörnyű kínhalált haltak.

June lehunyta a szemét, és felidézte a szövetáruház hús levegőjét.

Látta magát, amint lassan ballag a sorok között, megérinti az anyagokat, nem foglalkozik az árakkal, csak válogat a damaszt és a selyem között. Nem sikoltozik semmilyen gyerek. Nem ketyeg az óra. Sehová sem kell sietnie. Nincs más dolga, csak hogy jól érezze magát.

Aztán kipattant a szeme, mert Grace lába becsapódott az ülés hátuljába. June alig tudta beilleszteni a helyére az indítókulcsot. Reszkető kézzel nyomta be a légkondicionáló gombját, a hideg levegő sziszegve tódult az autóba, és a szíve egy pillanatra megállt a szégyenletes felismeréstől, hogy nem a gyermekgyilkosság gondolata töltötte el borzalommal, hanem a kirekesztése. Amit a tragédia előidézne. A gyászoló anya. Milyen szomorú. Tanmese. Azután tisztán és érthetően suttogetta:

– Hogyan volt képes...

Egyszer-másszor minden anya érez hasonlóképpen. June nem állt egyedül a gyűlölet pillanatával, a függetlenség utáni vágy érzésével, amely végigsöpört rajta, miközben Grace egész úton hazafelé az ülése hátulját rugdosta.

Egyszerűen elsétálhatnék, gondolta June. Talán ki is mondta a kemény szavakat. Tényleg azt mondta Grace-nek, hogy az élet boldogabb lenne nélküle?

Talán mondott ilyesmit, de akárcsak Richard esetében, a pusztá gyűlölet pillanatai csupán a szeretet hosszabb, sokkal erősebb érzéséből táplálkoztak. Amikor June először tartotta a karjában a pici Grace-t. Amikor először mutatta meg neki, hogyan kell tút befűzni, süteményt sütni vagy tortát díszíteni. Grace első napjából az óvodában. Az első piros pontjából. Az első intőjéből.

Grace.

June a nyirkos hálósobában tért magához, úgy érezte, mintha majdnem visszahuppant volna a testébe. Érezte, hogy dübörög a mellkasában valami, megérinti a szívét, a fenyegető kaszás csontos ujjá kopog az ajtón. A kopott függöny mögé nézett. Az ablaküveg koszos volt. Korommal szennyezte a külvilágot. Talán hagynia kellett volna, hogy Richard kivigye. Ülhetett volna a kertben. Hallgathatta volna a madarak énekét, a mókusok makogását. Az utolsó nap. Az utolsó

napsugár az arcán. Az ágynemű utoljára ért a lábához. A fésű utoljára szántotta végig a haját. Az utolsó lélegzetvétel a tüdejében. Utoljára pillantott Richardra, a házra, amelyet együtt vásároltak, a helyre, ahol felnevelték és elvesztették a gyermeküket. A börtöncellára, ahol Richardot hagyta, amikor elment, hogy a saját életét élje.

– Taylor Drive-i házba csütörtökön késő este törtek be. A lakók nem voltak otthon. Elloptak egy aranyláncot, egy tévékészüléket és némi készpénzt a konyhaszekrényből...

June imádott varrni, és mielőtt az élete másodszor is a feje tetejére állt volna, mielőtt nyomozók és ügyvédek furakodtak volna a házába, mielőtt az esküdszék átadta volna az ítéletet, úgy tekintett a varrásra, mint a létezés kifejező hasonlatra. June feleség volt, és anya. Összeöltögette a szegélyeket a férje és a gyereke között. Ő volt az erő, amely összetartotta őket. Az erő, amely a helyükön tartotta őket.

De tényleg ő volt?

June sok éven át úgy gondolta, ő a tű, mely átlyukasztotta a két külön darabot, egésszé tette a két különböző felet, de az élete utolsó napján hirtelen rájött, hogy csupán cérna volt. Még csak nem is a cérna legjobb része, csak a csomó a végén – nem irányt adott, csak lehorgonyzott, ott tartott, és reménytelenül nézte, ahogy valaki más – *valami* más – összeöltögeti az életük mintáját.

Miért ragadt le ezeknél a gondolatoknál? A szép időkre akart emlékezni Grace-szel: nyaralásokra, iskolai túrákra, az olvasónaplókra, amelyeken együtt dolgoztak, a késő éjszakába nyúló beszélgetésekre. June mindent elmondott Grace-nek, amit az anyák a lányuknak mondanak: zárd össze a lábad, amikor ülsz. Mindig figyelj a környezetedre. Várj a szüzességed elvesztésével, míg találsz valakit, aki különleges. Ne engedd, hogy egy férfi ne a legjobbnak és a leghűségesebbnek tartson. June anyja számtalan hibát követett el. Ezért ő tudatosan ellentétes nevelési elveket alkalmazott, és megesküdtött, hogy nem követi el ugyanazokat a hibákat. Nem is tette. Isten bizony, tényleg nem.

Merőben más hibákat követett el, a sajátjait.

– Mi nem ilyenek neveltük – hallotta az anyáktól a szülői

értekezleteken, és ilyenkor azt gondolta: hát persze. Mégis mit gondolt, mi fog történni egy fiúval, aki mindent megkapott, és akinek semmiért sem kell megdolgoznia?

Titkon – vagy talán nem is annyira titkon – hibáztatta őket. Szinte minden évben panasz érkezett az iskolatanácshoz valamelyik szülőtől, aki túl önteltnek találta. Túl előítéletesnek. June egészen addig nem tudta, mennyire önelégült, amíg egy értekezleten, ahol Grace viselkedése volt a téma, az önelégültség vissza nem szállt a saját fejére. A tanár könyörtelen és helytelenítő tekintettel bámult rá. June visszanyelte a szavakat – mi nem ilyennek neveltük –, és az epe a torkába tolt.

Milyenek is nevelték Grace-t? Ha Richardot kérdezték, hercegnőnek. Egy tökéletes hercegnőnek, aki imádja az apját.

De mennyire is imádta valójában?

Ez volt a kérdés, amelyre June választ várt. A szó szoros értelmében – és jelen esetben helyesen használta a szót – ez volt az utolsó dolog, ami eszébe jutott.

Richard érzékelte a változást a testtartásában. Rámeredt az újság fölött.

– Mi az?

June agya üzenetet küldött a szájának, hogy mozduljon meg. Érezte, hogy mozog a szája – ajka elvált egymástól, a sarkában összeragadt a bőr –, de a szavak nem formálódtak meg.

– Kérsz egy kis vizet?

Bólintott, mert csak erre volt képes. Richard kiment a szobából. June hátrahajította a fejét, és a beépített szekrény zárt ajtaját nézte. A polc tetején szerelmeslevelek heverték. Régi, poros cipősdobozban. June halála után Richard átnézi a dolgait. Megtalálja a leveleket. Vajon idiótának tartja majd, amiért megtartotta őket? Azt gondolja majd, hogy epkedett utána, míg távol volt?

Sóvárgott is. Nagyon fáj. Sírt és jajgatott, de nem a veszteség miatt, hanem attól, hogy maga elé képzelte. A gondolatra, hogy együtt vannak.

June elfordította a fejét. Érezte arcán a párnahuzat durva anyagát.

Haja a nedves bőréhez tapadt. Behunyta a szemét, és Grace selymes sörényére gondolt. Olyan fekete volt, hogy szinte kéknek hatott. Riasztóan mélyzöld szeme az ember lelkébe hatolt.

– Már alig van itthon csuklós szívószál – állapította meg Richard, és alacsonyan tartotta a poharat, hogy June ihasson a szívószálon át. – Le kell majd mennem a boltba.

Az asszony nyelt, és úgy érezte, mintha kösziklák görögnének le a tokán.

– Van ellene kifogásod, ha ebéd előtt vagy után lemegyek?

June-nak sikerült megráznia a fejét. A lélegzés, amely egyébként is erőfeszítésébe került, még nehezebbé vált. Hallotta a furcsa hangot, ahogy a levegő zihálva, sípolva hatol át az ajka között. A teste eltompult, de nem a morfintól. Úgy érezte, mintha a lábát egy pár vastag gyapjúzokniból húzták volna elő.

Richard az éjjeliszekrényre tette a poharat. A szívószálból kiszivárgott egy kis víz, és ő letörölte, mielőtt visszaült újságot olvasni.

June akár önségítő könyvet is írhatott volna feleségek részére, akik azt akarták, hogy a férjük többet segítsen a ház körül. „Hölgyeim, íme, a titok: huszonegy év szigorított börtön.” Richard főz és takarít. Bekészíti a mosást. Néha behozza a még meleg halom ágyneműt a szárítóból, tévét néz June-nal, és közben tökéletesen, sarkosan összehajtogatja az ágyneműt.

June ismét behunyta a szemét. Szerette Grace ruhácskáit hajtogatni. A parányi ingecskéket. A kis, virágos, csipkés szélű szoknyácskákat. Aztán Grace megnőtt, és a szekrény hátsó sarkába száműzte a fodros, rózsaszínű blúzokat. Milyen volt, amikor Grace először jött le tetőtől talpig feketében reggelizni? June meg akarta kérdezni Richardot, mert ő is ott volt, az újságot bújta. Amennyire emlékezett, ő csak rápillantott, és a szemét forgatta.

De June szíve a torkában dobogott. A June-ban rejtőző adminisztrátor azonnal jegyzékbe vette Grace-t, mint a fekete ruhás lázadókat, akikkel az iskolai irodában találkozott: drogfüggők, szajhák, akik nagy valószínűséggel egy éven belül teherbe esnek. Már látta is

maga előtt a kitöltött nyomtatványt, amellyel a fiatal nőt az irodájába hivatja, és udvariasan arra kényszeríti, hogy hagyja ott az osztályt.

June mindig sérültnek tekintette ezeket a gyerekeket, valahol félúton a fiatalkorú bűnöző és a felnőtt elkövető között. Az igazságszolgáltatás rendszere előbb-utóbb kezelésbe veszi majd őket. Úgy tisztította meg tőlük az iskoláját, ahogy a koszt mosta le a kezéről. Titokban örökösöknek tekintette őket – nem abból a fajtából, amilyenekkel a Harvardon vagy a Yale-en találkozhatunk, hanem olyanoknak, akik az idősebb, kábítószerfüggő testvérük, a bebörtönzött apjuk, az alkoholista anyjuk nyomdokába léptek.

Milyen más, amikor az eltévelyedett gyermek, a rossz mag a saját ágyékából bújik ki. Minden gyerek hisztizik. Így tanulja meg a határokat. Minden gyerek követ el hibákat. Így tanulja meg, hogyan váljon jobb emberré. Mennyi mentség pattant elő minden alkalommal June agyából, amikor Grace későn ment haza vagy rossz jegyet kapott. Hányszor nézte el Grace hazugságait és kifogásait? June nagyanyja az alma és az almafa hasonlatával élt. Ha egy gyereket hazugságon kaptak vagy valami rosszat csinált, mindig azt mondta: előtört a rossz vére.

Vajon Grace-szel is ez történt? A rossz vér végül előbújt belőle is? Most June-ból is biztosan az tört elő. A pöttynyi piros váladékra gondolt, amit hat hónappal ezelőtt köpött a konyhai mosogatóba. Akkor nem vett róla tudomást, aztán a következőről és az azt követőről sem, egészen addig, míg a lélegzetvétel már olyan fájdalmat okozott, hogy végül elment az orvoshoz.

June életét emlékei szerint gyakran jelölte meg a vér. Hétévesen az unokatestvére, Beau olyan erősen lökte le a csúszdán, hogy eleredt az orra vére. Tizenhárom évesen az anyjával állt a fürdőszobai mosdó előtt, és megtanulta kimosni a bugyiját. Emlékezett a sötét foltra, amely átítatta a kocsí üléshezátát, amikor az első vetélése volt. Eszébe jutottak a vérrögök a vécében minden hónapban, amelyek jelezték, hogy megint nem sikerült teherbe esnie.

Aztán csodálatos módon, véresen, visítózva megszületett Grace. Később ott voltak a lehorzolt könyökök és térdek. Aztán a végső cselekedet, amikor a vízzel összekeveredett vér túlcserdült a fürdőkád

szélén, és karmazsinvörösre festette a fürdőszobaszőnyeget meg a csempét. A csapból még folyt a víz, lassan szivárgott, mint a bögréből szivárgó szörp. Grace meztelenül ázott a hideg, vörös vízben. A karja ferdén kihajlott, mintha keresztre feszítették volna, szétnyílt csuklója látni engedte az inakat és a húst.

Richard talált rá. June a varrósobában volt, hallotta, hogy Richard bekopog Grace ajtaján, hogy jó éjszakát kívánjon. Grace ideges volt, mert a vitacsapat kiesett a regionális döntőn. A vitaklub volt Grace régi életének utolsó bástyája, az egyetlen arra utaló jel, hogy a feketébe öltözött, vacsoraasztal fölé görnyedő gyerek hozzájuk tartozik.

Richard a vitacsapat egyik edzője volt, akkor csatlakozott hozzájuk, amikor Grace visszatért a középiskolába. Tökéletes elfoglaltság volt két olyan embernek, akik imádnak vitatkozni. A kudarc a férfit is megviselte, de színlelt harsánysággal palástolta, miközben először halkán, majd egyre erősebben kopogott.

– Jól van, búbanatos Gracie. Elég volt az önsajnálatból. Ez is elmúlik egyszer. – Újabb hangos kopogás után megnyikordult a padló, és a fürdőszoba felé indult. Újra kopogott, és a lányát szólongatta. Magában motyogott, aztán megpróbálta kinyitni a fürdőszoba ajtaját. June hallotta a zsanér nyikorogását, aztán Richard sikolyát.

A hang egyszerre volt egy sebzett állaté és brutálisan emberi. June-t annyira megrémítette a hang, hogy megcsúszott a kezében a tű, és mélyen a hüvelykujjába hatolt. Észre sem vette a fájdalmat, csak amikor több nappal később kiválasztotta a ruhát, amelyben aztán Grace-t eltemették. A sérülés sötét volt, majdnem fekete, mintha June hüvelykujja végét töltőtollal jelölték volna meg.

Grace régimódi borotvát használt, azt az ereklyét, amellyel még June apja borotválkozott. Már egészen meg is feledkezett róla, mígnem aztán megpillantotta a lánya élettelen keze alatt. Grace nem hagyott búcsúlevelet. Nem volt eldugott naplója vagy más irománya, amelyben hibáztatott volna valakit, vagy elmagyarázta volna, miért választotta ezt a kiutat.

A rendőrség tudni akarta, nem volt-e Grace az utóbbi időben lehangolt. Szedett-e gyógyszereket? Zárkózott volt-e? Titkolózott? Úgy

tűnt, van egy listájuk, amely alapján egy ügyet öngyilkosságnak nyilvánítanak, és a nyomozó csak azokat a kérdéseket tette fel, amelyekkel kipipálhatta a tételeket. June felismerte az önelégültséget a hozzáállásukban és a fáradtságot a szemükben. Gyakran látta ugyanezt a tükörben, amikor hazaért az iskolából. Egy újabb zaklatott tinédzser. Újabb probléma, amellyel foglalkozni kell. Rá akarták tenni a megoldott eset pecsétjét, és le akarták zárni, hogy rátérhessenek a következő ügyre.

Lemossák a mocskot a kezükről.

June nem akart továbblépni. Nem tudott továbblépni. Addig üldözte Danielle-t az idősebb fiú ügyében, míg végül Martha, a lány anyja határozottan megkérte, hogy hagyja békén. June-t nem lehetett ilyen könnyen lerázni. Behívatta Grace többi barátját az irodába, és követelte, hogy mondják el a lánya életének valamennyi részletét. Zsarnok volt, és figyelmeztető pillantásokat lövellt mindenkire, aki ellenszegülni merészelt.

Úgy tanulmányozta a lánya halálát, mintha a diplomatervét készítené. A végén akár disszertációt is írhatott volna Grace öngyilkosságáról. Tudta, hogy először a bal csuklóját vágta fel, és hogy két, habozásra utaló, felszínes vágás után hatolt be a penge. Tudta, hogy a vágás a jobb csuklóján sokkal felszínesebb volt, és hogy elmetszette az ulnaris ideget, ezért görbültek be az ujjai. A boncolási jegyzőkönyvből tudta, hogy a lánya jobb combcsontján még látszott egy sötét vonal a törés helyén, mert tíz évvel azelőtt leesett a mászókárról. A mája normális méretű és állagú volt. A nyílvarrat alakulása a feltüntetett tizenöt éves kornak megfelelő volt. A hólyagban 250 ml vizeletet találtak, és a gyomortartalom lenyelt pattogatott kukoricára utalt, aminek az illatát June még érezte a konyhában, amikor felrohant, és megtalálta a lányát.

A tüdő, a vese, a lép és a hasnyálmirigy normális volt. A csontokat megmérték, listázták. Az agy megfelelő súlyú. Minden átlagosnak tűnt. Minden megfelelt az elvárásoknak. A boncolást végző orvos szerint a szív jelentéktelen.

Hogy lehetséges ez, csodálkozott June. Egy ragyogó, tizenöt éves

lánynak, az ígéretes babának, akit June valaha a méhében hordott, hogyan lehet jelentéktelen szíve?

– Mi az? – kérdezte Richard, és rápillantott az újság fölött. June megrázta a fejét, és Richard megjegyezte: – Újabban sokat motyogsz.

Az arckifejezéséből nem tudta megállapítani, vajon bosszús-e, vagy törődik vele. Tudja, hogy ez az a nap? Felkészült rá, hogy túltegye magát rajta?

Richard világéletében türelmetlen ember volt. A négyszer öt méteres cellában eltöltött huszonegy év részben kinevelte belőle. Már nem dobolt az ujjáival, nem rázta állandóan a lábát. Képes volt órák hosszat némán ülni és a falat bámulni, amíg June aludt. June tudta, hogy a fájdalmas lélegzetvétele hallgatja, ahogyan ki-be száll belőle-belé az élet. Néha úgy gondolta, a férfi talán még élvezi is a szenvedése hallható jeleit. Vajon mosoly ült a szája szegletében, miközben megtörölte June orrát? Vajon a foga villant ki, miközben gyengéden szappanozta és lemosta a hónalját meg az alsó fertályát?

Hetekkel ezelőtt, amikor még segítség nélkül tudott felülni és enni, amikor a szavakat még zihálás és reszelős köhögés nélkül ki tudta mondani, megkérte, hogy vessen véget az életének. Könnyű kiútként hívogatta a morfininjekció, amelyet az orvos írt fel, de Richardot elborzasztotta a gondolat.

– Sok rosszat el lehet rólam mondani – felelte ingerülten –, de gyilkos nem vagyok.

June-ban küzdelem zajlott, de egy szót sem szólt. Richard olyan könnyedén olvasott a gondolataiban, mint egy könyvben.

Két évtizeddel korábban tulajdonképpen már megölte. Akkor most miért állította meg a lelkiismerete?

– Mekkora egy ribanc tudsz lenni – mondta, és ledobta a törülközőt, amelyet épp hajtogatott. June órákig nem látta, és amikor feljött egy tál levessel, úgy tettek, mintha mi sem történt volna. Összehajtogatta a többi törülközőt, a száját vékony vonallá préselte, és June, aki hol magánál volt, hol nem, úgy figyelte arckifejezése változását, mintha színes kaleidoszkópban nézné. A szeme előtt dühös, piros háromszögek

és fekete kockák ugráltak.

Megöregedett Richard, a férje, akitől azért nem vált el, mert csak újabb okot adott volna, hogy a nevüket egymás mellett emlegessék az újságban. Richard hatvanhárom éves volt. Nincs nyugdíja. Nincs biztosítása. Esélye sincs jól fizető állásra. June az egyetlen megmentője, az egyetlen lehetőség, hogy élete hátralévő részét viszonylagos kényelemben töltsse.

Ő pedig nem hal meg egyedül, gondoskodás nélkül, egy rideg kórházi szobában, ahol a gép sípolása az egyetlen jelzés, hogy valakinek hívnia kell a temetkezési vállalatot.

Így hát az a férfi lett a vigasza fájdalmas haldoklásában, aki elrabolta a jó hírnevét, az életre szóló barátságait, a szép öregségét. Ő aratja le a jutalmát az egyetlen dolognak, amelyet nem tudtak elvenni tőle: az állami iskolarendszerben eltöltött időért járó nyugdíjat.

June kuncogott magában. Két legyet egy csapásra. A Harris Megyei Oktatási Tanács minden hónapban kiállít egy csekket Richard Connor részére June Connor nevében. Egyszer egy hónapban eszükbe jut, mit tettek June-nal, és egyszer egy hónapban Richardnak is eszébe jut majd, mit művelt vele.

Nem csak vele – az iskolával is. A közösséggel. Grace-szel. Szegény Danielle-lal, akiről June azt hallotta, hogy kurválkodásból fedezi a heroinfüggősége költségeit.

June hangos kopogást hallott, és beletelt egy kis időbe, mire rájött, hogy a zaj a memóriájából hallatszik, és csak ő hallhatja. Martha Parson döngette a bejárati ajtót. Olyan erősen verte, hogy a tenyere élén véraláfutás jelent meg. June később a tévében látta. Martha összeszorított ököllel a mellkasánál tartotta a kezét, miközben a köztünk járó szörnyetegről beszélt.

Grace alig egy hónapja halt meg, a rendőrség visszatért, ezúttal azonban azért jöttek, hogy letartóztassák Richardot.

June hozzáállása alapvetően a hitetlenkedés volt, ha egy gyerek elítélően nyilatkozott egy felnőttől. Nem is lehetett hibáztatni. Alig pár év telt el a McMartin óvoda bírósági tárgyalása óta. A gyerekek valótlan

állításai a rajtuk elkövetett erőszakról, sátáni szexuális rítusokról még most is úgy áthatották az iskolát, ahogy a víz itatja át a homokot. Kern megye. Fells Acres. Escola Base. A Bronxi Ötök. Csoda, hogy a szülők nem csomagolták celofánba a gyerekeiket, mielőtt kiküldték őket a nagyvilágba.

Több lány a reflektorfény miatt állt elő. Allison Molitar, Denise Rimes, Candy Davidson. Minden egyes lánnyal egyre hihetlenebbé vált a vád. Szopás a tanáriban. Kézimunka a könyvtárban. Engedte, hogy pornófilmeket nézzenek. Alkoholt adott nekik, és kétértelmű fotókat készített róluk.

June azonnal kiszúrta, hogy Grace volt barátai hazudnak. Undorodva gondolt rá, hogy ezeket a lányokat a házába engedte, elfuvarozta őket a sétálóutcába, moziba vitte, az asztalánál ültek, és enni adott nekik. June átkutatta az egész házat, a kocsit, Richard otthoni és iskolai irodáját. Nem talált képeket. Az összes alkohol a házban egy üveg bor volt, ami a születésnapja óta a hűtőben lapult. A dugót visszanyomták a nyitott palackba. Amikor kifeszegette, a megecetesedett bor szagától felfordult a gyomra.

Ha June valamit jól ismert, hát az a tinédzserlányok lelkivilága. Az iskolában az ideje felét azzal töltötte, hogy amikor az egyik kislány könnyekre fakasztotta a másikat, tisztázza a pletykákat és a rosszindulatú célozgatásokat. Tudta, milyen gonosz, gyűlöletes dolgokra képesek. A hazugság a lételemük. Drámáznak, aztán a robbanás keltette hamueső alá állnak. Befolyásolhatók. Könnyen lehet hatni rájuk. Szörnyűséges, gonoszkodó emberi lények. Mindezt elmondta a nyomozóknak, a médiának, az asszonyoknak, akik megállították az élelmiszerboltban. Mindenki, aki akkoriban June-nal találkozott, ugyanazt a történetet hallhatta tőle:

– Ismerem ezeket a lányokat, és mind hazudik, csak hogy odafigyeljenek rá.

Richard a maga részéről háborgott. A tanítás volt az élete. Szeplőtlen volt a jó híre, imádták a diákjai, mert minden egyes napon felkeltette az érdeklődésüket. Az oktatásnak szentelte az életét, segítette a gyerekeket, hogy a közepszerűnél többet érhessenek el az életükben. Előző évben

négy diákja is teljes ösztöndíjat kapott a legelőkelőbb egyetemekre. Kétszer is az év tanárává választották. Volt diákjai minden nyáron beugrottak az osztályába, hogy megköszönjék, amiért keményebben dolgoztatta őket, mint ahogy életükben dolgoztak. Orvosok, ügyvédek, politikusok – mind jártak Richard valamelyik angolórájára, és ő nem tett mást, csupán segített, hogy példaértékű életre készüljenek.

Az első hét ködös volt; ügyvédekkel tárgyaltak, olyan környéken jártak egy óvadéki szakembernél, aminek a létezését June még csak nem is sejtette. Ez a fajta élet egészen más nyelvezetet használt, a latint, amely teljesen kifordította magából az angol nyelvet, és amit nem értettek: *ex officio*, *locus delicti*, *cui bono*. Egész éjszakákat virrasztottak át, jogi könyveket böngészték, jogi eseteket tanulmányoztak, precedenseket kerestek, és amikor előadták az ügyvédüknek, az percek alatt ízekre szedte az egészet. Mégis minden este újra kezdték, tanultak, készültek, védekeztek.

Nincs szorosabb kapocs a közös üldöztetésnél. June és Richard együtt állt szemben az egész világgal. Csak June és Richard tudta az igazat. June és Richard együtt harcolt az örület ellen. Kik ezek a lányok? Hogy merészelik? A pokolba velük.

June gyakran papolt Grace-nek a felelősségről. A legtöbb gyerekhez hasonlóan Grace vérbeli felforgató volt. Az ő történeteiben, még ha finoman is, de sikerült másra hárítani a felelősséget. Ha veszekedtek, csak magát védte. Ha lekésett egy határidőt, mindig a tanár utasításai voltak kétértelműek. Ha az éjszaka közepén kiosont, és elkapták, azt mondta, a barátai megfenyegették vagy rábeszélték, hogy menjen ő is a csapattal.

– Mi a valószínűbb? – kérdezte June. – Az, hogy az egész világon mindenki összeesküdött ellened, hogy bolondot csináljon belőled, vagy hogy te csinálsz hülyét magadból?

De ez most más volt. June-t tisztázták. A lányok fokozatosan lemorzsolódtak, a vádjaitat bizonyíték hiányában elutasították. A szülők bocsánatot kértek. A lányok nem hazudtak, de a részletekbe menő nyilvános vizsgálat túl sok volt. Nem erre a fajta rivaldafényre vágytak. Mindegyikük visszautasította a tanúskodást – kivéve

egyvalakit. Danielle Parson Grace legjobb barátnője volt. Richard első vádlója.

Amikor a vád apránként darabokra hullott, az ügyész tombolt, legszívesebben halálos ítéletet hozott volna, ha lehetséges. Ehelyett minden elképzelhető vádpontban bűnösnek találta Richardot, ha a legcsekélyebb esély volt rá, hogy sikerül bizonyítani. Szodómia, szexuális zaklatás, megrontás, kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekményben való közreműködés, gyerekeknek alkohol felajánlása, és mivel a vitacsapat egy helyi versenyre a szomszédos államba utazott, gyermekrablás és kiskorúak elszállítása csoportos szex céljából. Az utóbbi már szövetségi vádnak számított. A bíró mérlegelése szerint Richardot akár életfogytiglanra is ítélik a feltételes szabadlábra helyezés esélye nélkül.

– Eljött a végítélet napja – mondta az ügyvéd, és June egészen addig soha nem hallotta ezt a kifejezést. – Harcolhat, és lehet, hogy mégis börtönbe kerül, vagy egyezséget kötünk, leüli az idejét, aztán éli tovább az életét.

Más tényezők is közrejátszottak. A második jelzalog, amelyet a házra felvettek, épp csak arra lett volna elég, hogy átvergődjenek az esküdszéki szakaszon. Nyilvánvaló volt, hogy Richardot nem engedik többé dolgozni, és nem közelítheti meg a lányokat háromszáz méteres körön belül. A tanácskozó testület tájékoztatta June-t, hogy azon gondolkoznak, értékes képességeit egy olyan iskolába helyezik át, ahol megszokott dolognak számít a lövöldözés és a késelés. Aztán ott voltak a jelzések az előkertjükben. A lángoló szemetes zacskók a teraszukon. A mocskolódozó telefonok. A mély karcolások a kocsijukon.

– Olyan, mint Salem – motyogta June, és Richard egyetértett, de hozzátette, hogy azért az égetés kívánatosabb, mint a lassú élveboncolás és felnégyelés a szülők hisztérikus tömege előtt.

June ott és akkor eldöntötte, hogy felveszi a kesztyűt. Harcolni fognak. Inkább egy hajléktalanszálláson kötnek ki, ha ez kell ahhoz, hogy Richard nevét tisztázzák. Nem fogja hagyni, hogy legyőzzék. Nem engedi, hogy ezek a hazug, csaló kurvák, akik a lánya legjobb barátnői voltak, elvegyék az életüket.

Akkor biztos volt benne, hogy Danielle-nek van valami köze Grace halálához. Kigúnyolta? Addig piszkálta Grace-t, amíg már nem látott más lehetőséget a megváltásra, mint hogy fogja a borotvát, és felvágja az ereit?

A tárgyalás alatt June olyan mélyen gyűlölte Danielle Parsont, hogy valahányszor ránézett a szőke, vékony, kényeskedő kamaszra, legszívesebben felkémelte volna. Danielle világéletében nagyszájú volt, szerette feszegetni a határokat. Az anyja hagyta, hogy úgy öltözzön, mint egy prosti. Lógott az iskolából. Túl sok sminket használt. Nagyon-nagyon utálatos gyerek volt.

További homályos latin kifejezések következtek. A tanúvallomás, a *depositio cornuum* megszólaltatta a végítélet harsonáit.

A huszonegy év alatt, amióta Richardot elítélték, June-nak rengeteg ideje volt eltöprengeni a törtéteken. Az ügyész irodájában ültek a tárgyalóasztalnál. Richard és June az asztal egyik oldalán ült – Richard mint vádlott, June pedig azért, mert nem ülhetett máshol –, Danielle, Martha és Stan Parson velük szemben. Az ügyvédek a két fél között egy halomban, mint a dominók, készen arra, hogy ellenvetésekkel és indítványokkal essenek egymásnak.

June élvezte a lánnyal való szembesítést. Aznap reggel a tükör előtt készülődött, a leghatásosabb tanári nézését gyakorolta, azt, amelyiktől a diákoknak az inukba száll a bátorságuk, és azonnal elnézést kérnek még akkor is, ha nem tudják pontosan, miért.

Hagyd abba a mellébeszélést, akarta mondani June. Mondd meg az igazat.

Nem történt szembesítés. Danielle nem nézett a szemükbe. Kezét összekulcsolta az ölében, válla keskeny V betűt formált. Néhány lány akkor sem veszíti el ezt a fajta törekenységét, amikor átlépi a nőiség kapuját. Az a típus volt, akinek soha nem kell kivinnie a szemetet, kereket cserélnie vagy kifizetnie a számlát, mert elég megrebegetnie a szempilláit, és a férfiak máris a segítségére sietnek.

June Grace temetése óta nem látta Danielle-t, akkor a lány olyan görcsösen zokogott, hogy apja kénytelen volt kicipelni a templomból.

Amikor June visszaidézte a jelenetet, rájött, hogy Danielle gyászolt. Majdnem egy évtizeden át Grace volt a legjobb barátnője, és most elment. Dühös volt, amiért Grace elment, haragudott a szüleiére, amiért nem akadályozták meg a halálát. Mondania sem kellett, mi játszódik le a fejében. Nyilvánvalóan Richardot hibáztatta Grace haláláért. Elveszett volt, és zavart. A gyerekeknek arra van szükségük, hogy tudják, a világ olyan hely, ahol a dolgoknak van értelmük. Danielle végtére is még gyerek volt. Rémült kislány, aki nem tudta, hogy csak úgy juthat ki az árokból, ha abbahagyja az ásást.

Abban a zsúfolt tárgyalóteremben June megnyitotta a szívének egy apró darabkáját. Megértette a lány dühét és zavarát. Megértette, hogy kiborult. Végül azt is megértette, hogy Grace elvesztése hatalmas űrt hagyott a szívében.

– Figyelj rám – mondta June sokkal higgadtabb hangon, mint hetekkel korábban. – Nincs semmi baj. Csak mondd el az igazat, és minden rendben lesz.

Danielle végül felnézett, és June meglátta a sírástól kivörösödött szemében, hogy nem dühös. Nem bosszúsomjas. Nem gonosz. Nem fél. Csapdába esett. Nem az önsajnálattól görnyed előre a válla, hanem mert undorodik saját magától.

– Grace miattam halt meg. – Danielle szavai suttogásba fulladtak, alig lehetett hallani. A bírósági gyorsíró kérte, hogy ismétlje meg, az ügyvéd pedig követelte, hogy ne vegyék figyelembe a kijelentését. – Meglátott minket – mondta Danielle. Nem a tárgyalóteremnek mondta. Nem az ügyvédeknek mondta, hanem June-nak.

Aztán anélkül, hogy az ügyész erre buzdította volna, folytatta, és leírta, hogyan rontotta meg Richard. A vágyakozó pillantásait a visszapillantó tükörben, amikor hazavitte a lányokat az iskolából. A lopott csókokat az arcán, és néha a száján. A hízelgéseit. A bókjait. A véletlen érintéseit – ahogy véletlenül végigsimított a mellén, ahogy a combját hozzányomta az övéhez.

Amikor először történt, az iskolában voltak. Az utolsó csöngetés után a kihalt tanári társalgóba vitte, és megkérte, hogy üljön a kanapéra. Ahogy Danielle leírta a jelenetet, June maga előtt látta az ismerős

termet, a halkan zümmögő hűtőt, az összekarcolt műanyag borítású asztalokat, a kényelmetlen műanyag székeket, a zöld műbőr kanapét, amely minden mozdulatra felszisszent, ahogy kiáramlott belőle a levegő.

Danielle még soha nem volt kettesben Richarddal. Nem így. Hogy ne tudott volna lélegezni a sűrű levegőtől. Nem úgy, hogy minden egyes izma azt kiáltotta: el kell menekülnie. June annyira átélte a helyzetet, hogy nem is hallotta a lány szavait. Egy kéz a tarkóján. A kanapé szuszogása, ahogy arccal lefelé a műanyagra löki. A gyötrő szorítás, ahogy hátulról beleerőlteti magát. A kérges kéz durvasága, ahogy megérinti.

Miért nem szólt senkinek?

Az ügyvéd feltette a kérdést, de June-nak nem kellett hallania a választ.

Ha June Connor ismert valamit, hát a tinédzserlányokat ismerte. Tudta, hogyan gondolkodnak, hogyan büntetik magukat, ha valami rossz történik, még akkor is, ha erről a rossz dologról egyáltalán nem tehetnek. Danielle félt. Mr. Connor a tanára volt. Grace apja. Az apja barátja. Danielle nem akarta elveszíteni a legjobb barátját. Nem akarta felidegesíteni June-t. Egyszerűen úgy akart tenni, mintha meg sem történt volna, és remélte, hogy nem történik meg többé.

De nem tudta elfelejteni. Gondolatban újra meg újra átélte, és saját magát hibáztatta; elvégre nem ő tehetett róla, hogy egyedül maradt vele? Nem az ő hibája volt, hogy nem tolta el, amikor hozzádörgölődött? Nem az ő hibája volt, amikor engedte, hogy összeérjen a lábuk, hogy nevetett a viccein, vagy hogy csöndben maradt, amikor ő azt mondta?

Kislányosan vékony hangján Danielle lassan sorra vette az egymás utáni találkozásokat, és minden alkalommal talált ürügyet önmaga hibáztatására.

- Elkéstem egy feladattal.
- Lekéstem a takarodót.
- Azt mondta, ez az utolsó alkalom.

És így tovább, míg végül tényleg eljött az utolsó alkalom, amikor Grace besétált Richard otthoni dolgozószobájába. Meg akarta kérdezni, kér-e az apja pattogatott kukoricát. Ehelyett ott találta az apját, aki épp megerőszkolta a legjobb barátnőjét.

– Ezért... – Danielle levegő után kapkodott, és felnézett June-ra. – Azon az éjszakán...

June-nak nem volt rá szüksége, hogy befejezze. Ha megteszi is, nem törölkötte volna ki azt az éjszakát az agyából. June a varrósobában dolgozott. Danielle és Grace odafönt ette a pattogatott kukoricát, és a helyi bajnokságon elmulasztott esélyük miatt siránkoztak. Richard a dolgozószobájában volt. Martha Parson telefonált, a lányát kereste. Richard felajánlotta, hogy hazaviszi, de a lány inkább gyalogolni akart. Miért nem találta June furcsának, hogy egy tizenöt éves lány inkább hatsaroknyit gyalogol a hidegben, mint hogy elvitesse magát a legjobb barátnője apjával?

– Az én hibám – sikerült Danielle-nek könnyek közt kinyögnie. – Grace meglátott minket, és... – A szeme úgy bedagadt a sírástól, hogy alig látszott. Vállát annyira behúzta, mintha mázsás súly nehezedne rá.

Danielle és a szülei mögött hosszú ablaksor volt. A nap June háta mögül süttött, ezért látta Richard tükörképét az üvegen. Mozdulatlan volt az arca. Szemüvege fehéren csillogott. June lenézett, és látta, hogy a keze az ölében van.

Lenézett, és látta, hogy élvezzi a helyzetet.

Mire a tanúvallomás véget ért, June annyira megfeszítette az állát, hogy képtelen volt szólásra nyitni a száját. Gerince merev volt, akár az acél. Keze ökölbe szorult.

Mégsem szólt egyetlen szót sem. Akkor sem, amikor a lány leírta az anyajegyet Richard hátán, a forradást a térde alatt, az anyajegyet a pénisz alján. Akkor sem, amikor arról beszélt, milyen megszállottan simította végig a haját. Arról, hogyan birtokolta hátulról, és hogyan használta a kezét. Arról, hogyan közösült egy tizenöt éves gyerekkel ugyanúgy, ahogy June-nal.

June azokra a szavakra gondolt, amelyeket valaha Grace-nek

mondott:

– Mi a valószínűbb? – kérdezte. – Az, hogy az egész világon mindenki összeesküdött, hogy bolondot csináljon belőled, vagy hogy te csinálsz hülyét magadból?

June egyetlen szó nélkül hagyta ott az ügyész irodáját. Egyenesen az iskola titkárságára hajtott, ahol boldogan elfogadták, hogy szabadságot vett ki. Elment az olcsó áruk boltjába, vett egy csomag fehérneműt, egy fogkefét és egy fésűt. Bejelentkezett egy hotelszobába, és nem ment haza, amíg az újságok főcímeiből meg nem tudta, hogy Richardot már nem találja otthon.

A férfi, aki egyébként kényesen ügyelt rá, hogy eloltsa a villanyt az előszobában, és a leghidegebb napokon is takarékra állította a termosztátot, most maximumra állította és bekapcsolva hagyta a fűtést. Az összes vécében fel volt hajtván az ülőke. Minden vécészeze tele volt szarral. A piszkos edények halomszámra álltak a mosogatóban. A szemét a konyha sarkában halmozódott. A csupasz ágybetét vizeletszagot árasztott.

– Te is baszd meg – motyogta June, miközben elégette Richard ruháit a hátsó kerti grillsütőn.

Az iskolai tanács nem rúgta ki, amiért egy bebörtönzött erőszaktevő felesége. Inkább áthelyezték a város legrosszabb negyedében lévő iskolába, ahol menetrendszerűen idézték be, hogy tanúskodjon a bíróságon az olyan diákok ügyében, akiket fegyveres rablással, drogterjesztéssel, nemi erőszakkal és más szörnyűségekkel vádoltak. A társadalmi élete a nullával volt egyenlő. Egy olyan nőnek, aki pedofilt védett, nem maradtak barátai. Nem volt olyan váll, amelyen kisírhatta volna magát az iskolaigazgató miatt, aki a diákjainak nevezett egy csapat hazug kurvát, akiket megerőszakolt a férje.

June éveken keresztül azt fontolgatta, hogy nyilatkozik, könyvet ír, elmondja a világnak, milyen volt abban a teremben lenni, Danielle Parsonnal szemben ülni, és megtudni, hogy ezzel az erővel a férje akár meg is ölhetné volna mindkettejüket. Valahányszor June leült, hogy megírja a történetét, a szavak epeként fojtogatták a torkát. Mit mondhatott volna a saját védelmében? Soha nem ismerte el nyilvánosan

a férje bűnösségét. June Connor, aki egyébként szívesen ízlelgette az angol nyelvet, nem találta a szavakat a magyarázkodáshoz.

Tizennyolc éven át megosztotta az ágyát Richarddal. Gyereket szült neki. Elveszítették a gyermeküket. Együtt szerették. Együtt siratták. És a férfi mindvégig szörnnyeteg volt.

Milyen nő az, aki ezt nem veszi észre? Milyen pedagógus, miféle igazgató, aki ott él egy házban, ahol brutálisan megrontanak egy tizenöt éves lányt, és nem veszi észre?

Visszatartotta a büszkesége. A pusztá elszántsága. Nem fog magyarázkodni. Nem tartozott senkinek az átkozott magyarázattal. Ezért megtartotta magának, és dühös, áttéteződő rák formájában magába zárta az igazságot.

– Újabb történet az időjárásról – mondta Richard, és papírzörgés közepette hajtogatta az oldalakat. – Érdemes esernyőt vinni.

June szíve furcsa, hármás ütemben újra nyugtalanul dobogott. A nyomás a mellkasában satuszerű szorítássá vált.

– Mi az? – Richard az oxigéntartályon lógó maszkért nyúlt.

June intett, hogy nem kell, a látása elhomályosult, olyannak látta a kezét, mintha fénycsík követné a mozdulatát. Újra megmozdította a kezét, elbűvölte a hatás.

– June!

Ujjai érzéketlenné váltak, lassan megmerevedtek a kezében a csontok. Érezte, hogy elakad a lélegzete, elöntötte a pánik – nem azért, mert eljött az idő, hanem mert még mindig nem kérdezte meg, amit tudni akart.

– Mi az? – Richard az ágy szélén ült, hozzáért a lába. – June! – emelte föl a hangját. – Hívjam a mentőt?

June a férfi kezét nézte, amely az ő kezét fogta. A szögletes ujjait. A vastag csuklóját. Májfoltos a bőre. Látta a bőre alatt kirajzolódó kék ereket.

A legelső alkalommal, amikor June megfogta Richard kezét, megremegett a gyomra, a szíve majd kiugrott a helyéről, és végre megértette Austent, Brontët és az összes nyálas szonettet, amelyet

valaha tanított.

*A szerelem nem az Idő bolondja.*¹

Ezt az érzést akarta magával vinni – nem az utóbbi húsz év rettenetét. Nem a holtan heverő lánya képét. Nem a kérdést, hogy vajon mit tudott meg Grace, és mennyit szenvedett. Nem Danielle Parson, a csinos, fiatal lány képét, aki csak a heroin segítségével volt képes túlélni a napot.

June először vágyott erre az érzésre, amióta a gyermekét a szíve alatt hordta. A boldogságot akarta, amelyet az esküvője napján érzett, amit akkor érzett, mikor először szeretkezett Richarddal. Boldog idők is jártak e házban. Voltak születésnapok és meglepetéspartik, hálaadások és csodás karácsonyok. Volt melegség és szeretet. Ott volt Grace.

– Grace – szólalt meg Richard, mintha olvasna a gondolataiban. Vagy talán bármilyen halkán is, de kimondta a nevét? A samponja illata. Az apró ruhácskái érintése June keze között. A zoknijai elképesztően kicsi volt. June egyszer a szájához érintette és csókolgatta őket, közben pedig azt képzelte, hogy a lánya lábácskáját csókolgatja.

Richard megköszörülte a torkát. Lassan beszélt.

– Tudni akarod, mi az igazság.

June meg akarta rázni a fejét, de izmai nem engedelmeskedtek, agya már nem állt kapcsolatban a szerveivel, az idegi impulzusok a semmibe hullottak. Eljött. Annyira közel van már. A játék végén már nem találhat vissza a valláshoz, de azt akarta, hogy szívében a világosság legyen az utolsó, ne az a sötétség, amit a férje szavai ígértek.

– Igaz – mondta a férfi, mintha nem tudná már amúgy is. – Danielle igazat mondott.

June-nak sikerült kipréselnie egy nyögést. Bálint-napi üdvözlőlapok. Születésnapos lufik. Anyák napi reggelik. Krétarajzok a hűtő ajtajára ragasztva. Lehorzolt térdek, amelyeket meg kellett puszilni. Szörnyek, amelyeket elűz egy ölelés és egy gyengéd simogatás.

– Grace meglátott minket.

¹ Szabó Lőrinc fordítása.

June megpróbálta megrázni a fejét. Nem akarta az ő szájából hallani. Nem akarta a vallomását magával vinni a sírba. Csak ezt az egyet hagyja meg neki. Legalább egy pillanatnyi béke hadd jusson neki.

A férfi közelebb hajolt. June érezte a szájából kiáramló meleget.

– Hallasz engem, asszony?

June nem lélegzett többé. Tüdeje megdermedt. A szíve utolsót dobant.

– Hallod, amit mondok? – ismételte Richard.

June nem hunyta be a szemét. Eljött az utolsó perc, másodperc, pillanat. Nem lélegzett. Nem vert a szíve. Agya csak pörgött, pörgött, pár másodperc, és kiég.

Richard hangja hosszú alagúton át jutott el hozzá.

– Grace nem azért ölte meg magát, mert rajtakapott, hogy Danielle-t kúrom. – Nyelve megjelent a fogai között. Mosolygott. – Azért tette, mert féltékeny volt.

© 2010 by Karin Slaughter
© Alföldi Zsófia, 2012
© Ulpus-ház Könyvkiadó, 2012
Ulpus-ház Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó Kepets András
Felelős szerkesztő Greskovits Endre

A szerzőtől az Ulpus-ház Könyvkiadónál megjelent:

Nadragulya

Sebek

Sikoly

Kín

Hitetlen